

Motion till riksdagen 2011/12:Fö1

av Mikael Jansson (SD)
med anledning av skr. 2011/12:14

Riksrevisionens rapport om försvarets internationella materielsamarbeten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att pröva möjligheten att återinföra objektsramar i regeringens redovisning till riksdagen av planerad och beställd försvarsmateriel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att parametrarna nationell handlingsfrihet respektive förseningsrisker bör finnas med vid bedömning och uppföljning av internationella materielsamarbeten.

Motivering

Regeringens åtgärder som de anges i skrivelsen är otydliga i jämförelse med analysen och rekommendationerna i revisionsrapporten.

Materielanslagen 1:3 och 1:4 är omfattande. Regeringen anslår sammantaget 15,5 miljarder för 2012. De stora anslagen till trots är det inte lätt att bedöma vad som ryms i en budget på materielområdet. Delar av materielanskaffning är nämligen sekretessbelagd och materielutvecklingen sker delvis med flera länder som beställare. Många av materielanslagen är högteknologiskt tillverkade och är därför i snabb teknisk utveckling. Det är svårbedömt hur lång livslängden för sådana system blir.

Riksrevisionen konstaterar att det mål som oftast inte nås vid internationella samarbeten är leveranstiden. Förseningar vid internationella materielsamarbeten är vanliga. I vissa fall blir förseningarna mångåriga, och där är helikopter 14 med en försening på minst tio år ett exempel. Med flera beställare av nya system ökar riskerna för förseningar, särskilt när sarspecifikationer

Fel! Okänt namn på

förekommer eller politiska styrproblem uppstår. När materielsystem försenas kan övningar och insatser försenas och den momentana beredskapen mot hot i närområdet minska. Därför är förseningar ett mycket allvarligt problem.

Riksrevisionen anser att regeringens information till riksdagen bör vara mer övergripande och ge en helhetsbild utan att för den skull röja sekretessen. Objektsramarna som tidigare fanns i redovisningen till riksdagen framhålls av Riksrevisionen som ett alternativ och de olika objekten bör också ha sina livscykelkostnader beräknade.

Utöver detta visar Riksrevisionens granskning också att den i tidigare försvarsbeslut (prop. 2008/09:140 och bet. 2008/09:FöU10) uttalade intentionen att i första hand köpa färdiga materielsystem och endast i sista hand utveckla nya system inte är oproblematiske. Införskaffning av befintliga system kan föra med sig omfattande behov av anpassning av materielen, vilket fördyrar processen i en sådan grad att det inte är självklart att nyutveckling är det dyraste alternativet. Den nationella handlingsfriheten för Sverige minskar också med internationella materielsamarbeten, helt i enlighet med vad som framkommer i granskningen. Det måste vi ofta acceptera, men en egen utveckling eller en sammordisk utveckling av nya system kan minska risken för förseningar och andra brister i måluppfyllnad.

Valet mellan de två alternativen utvecklingsprojekt respektive upphandlingsprojekt är svårt och ställer i sig stora krav på god redovisning för riksdagen. Enligt vår mening är det därför inte självklart att internationell upphandling i samarbete är att föredra. Vi instämmer i Riksrevisionens rekommendation att man i stället bör göra en avvägning från fall till fall av vilket tillvägagångssätt som är mest effektivt för att anskaffa materielen: modifiering, upphandling eller utveckling, med eller utan internationellt samarbete. Dessutom behöver beslut om enskilda materielsystem avvägas mot ett helhetsperspektiv.

Stockholm den 18 oktober 2011

Mikael Jansson (SD)